

Turvakoduteenus 2018. aastal

analüüsi ja statistika osakond, sotsiaalministeerium

Sotsiaalministeeriumi statistikaülevaatest saab teada, kui palju oli 2018. aastal turvakoduteenuse saajaid; kui palju neist oli lapsi ja palju täisealisi ning kuidas teenusesaajad jagunesid soo ja vanuse järgi. Analüüsitakse teenuse saajate asutusse pöördumise peamisi põhjusi ja teenuse saamise kestust ning antakse teavet teenuse osutajate ja rahastamise kohta.

Turvakoduteenus on kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on tagada abi vajavale lapsele¹ või turvalist keskkonda vajavale täisealisele isikule ajutine eluase, turvaline keskkond ja esmane abi. Esmase abi raames tagatakse isikule vajaduse korral kriisiabi, mis taastab tema psüühilise tasakaalu ja tegevusvõime igapäevaelus, ning teavitatakse isikut teistest abi saamise võimalustest. Isiku iga ja vajadust arvesse võttes tagatakse ka tema hooldamine ning arendamine.

Teenusesaajad

2018. aastal sai turvakoduteenust 980 inimest, kellest 850 (86,7%) olid lapsed ja 130 (13,3%) täisealsed.

Soo järgi oli kõigist teenust saanutest naisi mõnevõrra rohkem kui mehi (vastavalt 54% ja 46%). Kui laste puhul oli poisse ja tüdrukuid enam-vähem võrdselt (vastavalt 49,8% ja 50,2%), siis täisealistest turvakoduteenuse saajatest oli naisi 78,5% ja mehi 21,5%. Naiste suurem osatähtsus täisealiste teenusesaajate hulgas on mõjutatud 18–49-aastaste naiste oluliselt suuremast osakaalust võrreldes meestega. Laste puhul sellist vanuselist erinevust soo järgi ei ole (tabelid 1 ja 2, joonis 1).

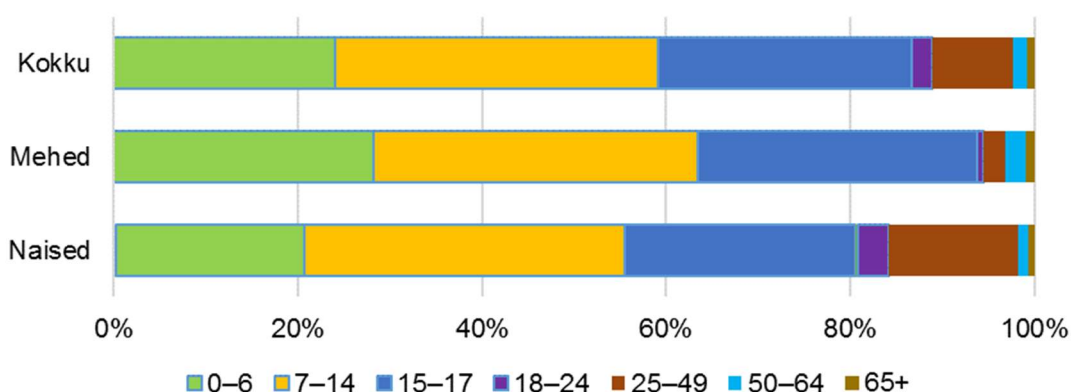
Tabel 1. Turvakoduteenuse saajad, 2016–2018

	Arv			% -des turvakoduteenuse saajatest		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Kokku	965	831	980	100	100	100
Mehed	446	386	451	46,2	46,5	46,0
Naised	519	445	529	53,8	53,5	54,0
Lapsed	816	703	850	84,6	84,6	86,7
Poisid	419	355	423	43,4	42,7	43,2
Tüdrukud	397	348	427	41,1	41,9	43,6
0–6	259	233	236	26,8	28,0	24,1
7–14	330	304	344	34,2	36,6	35,1
15–17	227	166	270	23,5	20,0	27,6
Täisealsed	149	128	130	15,4	15,4	13,3
Mehed	27	31	28	2,8	3,7	2,9
Naised	122	97	102	12,6	11,7	10,4
18–24	26	20	21	2,7	2,4	2,1
25–49	95	77	86	9,8	9,3	8,8
50–64	16	21	16	1,7	2,5	1,6
65 ja vanemad	12	10	7	1,2	1,2	0,7

¹ Laps, kes vajab abi tema hooldamises esinevate puuduste tõttu, mis ohustavad tema elu, tervist või arengut.

Tabel 2. Turvakoduteenuse saajad soo ja vanuse järgi, 2018

	Arv			% -des					
	Kokku	Mehed	Naised	Kõik teenuse saajad vanuse järgi			Kokku	soo järgi	
				Kokku	Mehed	Naised		Mehed	Naised
Kokku	980	451	529	100	100	100	100	46,0	54,0
Lapsed	850	423	427	86,7	93,8	80,7	100	49,8	50,2
0–6	236	127	109	24,1	28,2	20,6	100	53,8	46,2
7–14	344	159	185	35,1	35,3	35,0	100	46,2	53,8
15–17	270	137	133	27,6	30,4	25,1	100	50,7	49,3
Täisealised	130	28	102	13,3	6,2	19,3	100	21,5	78,5
18–24	21	3	18	2,1	0,7	3,4	100	14,3	85,7
25–49	86	11	75	8,8	2,4	14,2	100	12,8	87,2
50–64	16	10	6	1,6	2,2	1,1	100	62,5	37,5
65+	7	4	3	0,7	0,9	0,6	100	57,1	42,9

Joonis 1. Turvakoduteenuse saajad soo ja vanuse järgi, 2018, protsentides

Teenuse saajate asutusse pöördumise peamised põhjused

Turvakodusse sattumise peamiseks põhjuseks 2018. aastal oli lähisuhtevägivald, mille tõttu sai aruandeaastal turvakoduteenust 154 inimest ehk 15,7% kõigist teenuse saajatest. 14,5% ehk 142 inimest kasutas turvakoduteenust alkoholi (kuri)tarvitamise tõttu. Elukoha puudumise tõttu kasutas turvakoduteenust 13,6% teenuse saajatest (133 inimest).

Täisealistel teenuse saajatel oli turvakodusse pöördumisel esikohal elukoha puudumine (55,4%), teisel kohal lähisuhtevägivald (31,3%) ja kolmandal kohal alkoholi (kuri)tarvitamine (6,2%).

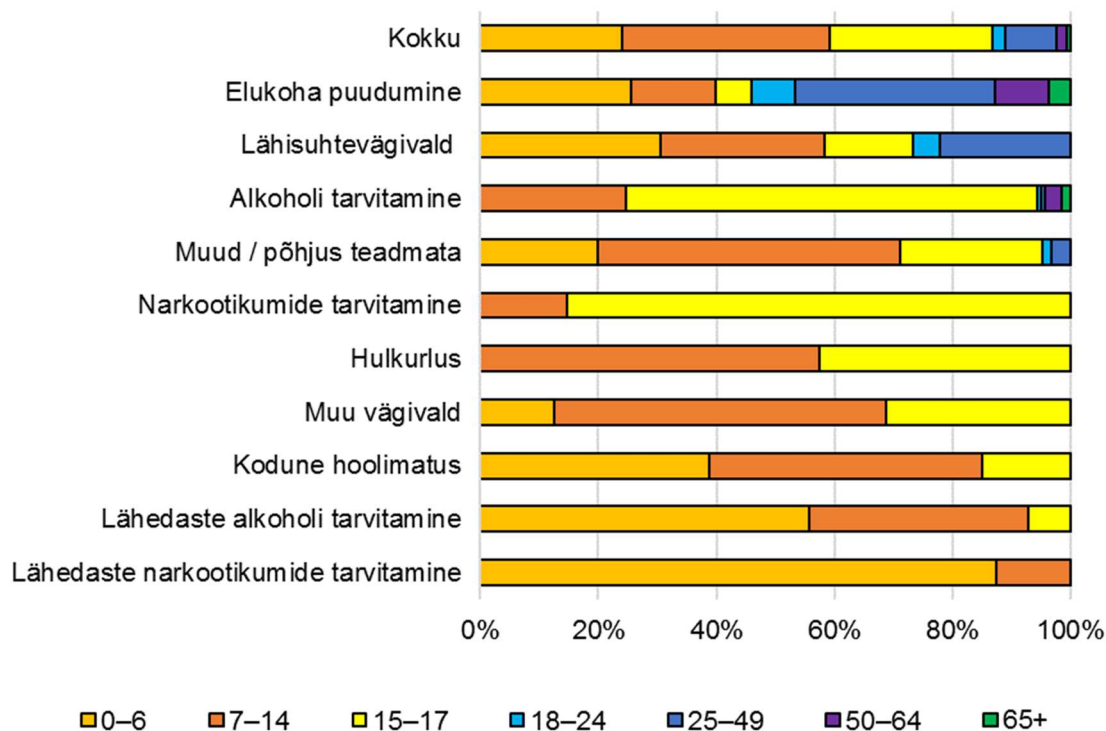
Laste puhul oli turvakodusse pöördumise põhjustest esikohal alkoholi tarvitamine, sellele järgnesid lähisuhtevägivald ja vanemate või teiste lähedaste alkoholi tarvitamine (tabelid 3 ja 4, joonis 2).

Tabel 3. Turvakoduteenuse saajad asutusse pöördumise peamiste põhjuste järgi soo järgi, 2018

	Kõik kokku	nendest		Lapsed	nendest		Täisealised	nendest	
		mehed	naised		poisid	tüdrukud		mehed	naised
Kokku	980	451	529	850	423	427	130	28	102
Lähisuhtevägivald	154	49	105	113	49	64	41	–	41
Muu vägivald	16	5	11	16	5	11	–	–	–
Hulkurlus	94	34	60	94	34	60	–	–	–
Kodune hoolimatus	80	37	43	80	37	43	–	–	–
Alkoholi tarvitamine	142	77	65	134	73	61	8	4	4
Narkootikumide tarvitamine	34	24	10	34	24	10	–	–	–
Vanemate ja teiste lähedaste alkoholi tarvitamine	113	67	46	113	67	46	–	–	–
Vanemate ja teiste lähedaste narkootikumide tarvitamine	24	9	15	24	9	15	–	–	–
Elukoha puudumine	133	62	71	61	39	22	72	23	49
Muu/põhjus teadmata	190	87	103	181	86	95	9	1	8
%-des teenuse saajatest									
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Lähisuhtevägivald	15,7	10,9	19,8	13,3	11,6	15,0	31,5	–	40,2
Muu vägivald	1,6	1,1	2,1	1,9	1,2	2,6	–	–	–
Hulkurlus	9,6	7,5	11,3	11,1	8,0	14,1	–	–	–
Kodune hoolimatus	8,2	8,2	8,1	9,4	8,7	10,1	–	–	–
Alkoholi tarvitamine	14,5	17,1	12,3	15,8	17,3	14,3	6,2	14,3	3,9
Narkootikumide tarvitamine	3,5	5,3	1,9	4,0	5,7	2,3	–	–	–
Vanemate ja teiste lähedaste alkoholi tarvitamine	11,5	14,9	8,7	13,3	15,8	10,8	–	–	–
Vanemate ja teiste lähedaste narkootikumide tarvitamine	2,4	2,0	2,8	2,8	2,1	3,5	–	–	–
Elukoha puudumine	13,6	13,7	13,4	7,2	9,2	5,2	55,4	82,1	48,0
Muu / põhjus teadmata	19,4	19,3	19,5	21,3	20,3	22,2	6,9	3,6	7,8

Tabel 4. Turvakoduteenuse saajad teenusele pöördumise peamiste põhjuste järgi vanuselises arvestuses, 2018

	Kõik kokku	Lapsed				Täisealised				
		Kokku	nendest vanuses			Kokku	nendest vanuses			
			0-6	7-14	15-17		18-24	25-49	50-64	65+
Kokku	980	850	236	344	270	130	21	86	16	7
Lähisuhtevägivald	154	113	47	43	23	41	7	34	-	-
Muu vägivald	16	16	2	9	5	-	-	-	-	-
Hulkurlus	94	94	-	54	40	-	-	-	-	-
Kodune hoolimatus	80	80	31	37	12	-	-	-	-	-
Alkoholi tarvitamine	142	134	-	35	99	8	1	1	4	2
Narkootikumide tarvitamine	34	34	-	5	29	-	-	-	-	-
Vanemate ja teiste lähedaste alkoholi tarvitamine	113	113	63	42	8	-	-	-	-	-
Vanemate ja teiste lähedaste narkootikumide tarvitamine	24	24	21	3	-	-	-	-	-	-
Elukoha puudumine	133	61	34	19	8	72	10	45	12	5
Muu / põhjus teadmata	190	181	38	97	46	9	3	6	-	-

Joonis 2. Laste ja täisealiste vanuseline jaotus turvakodusse pöördumise peamiste põhjuste järgi, 2018

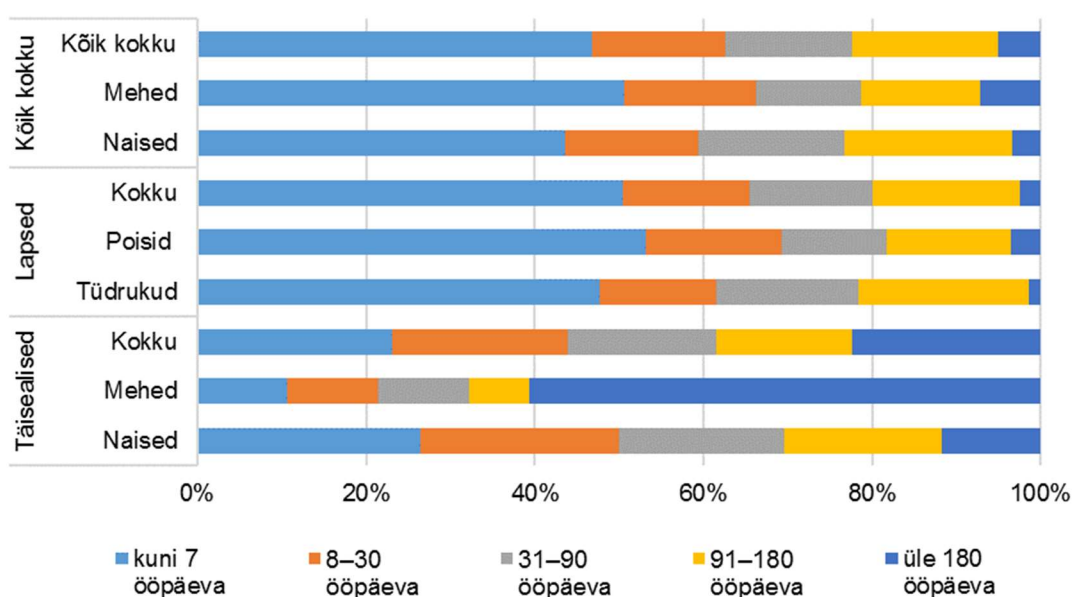
Turvakoduteenuse saamise kestus

Turvakoduteenuse saamise aeg on üldjuhul lühike. 2018. aastal sai turvakoduteenuse saajatest 46,8% (459 inimest) teenust kuni 7 ööpäeva. Üle 180 ööpäeva sai teenust 50 inimest (5,1% teenuse saajatest) (tabel 5 ja joonis 3).

Lapsed saavad teenust võrreldes täisealistega lühemat aega. 2018. aastal sai kuni 7 ööpäeva teenust 50,5% lastest ja 23,1% täisealistest. Vaid 2,5% lastest sai teenust üle 180 ööpäeva, samal ajal kui täisealiste puhul oli see protsent 22,3. Keskmine teenuse osutamise aeg 2018. aastal oli 50 ööpäeva, sh lastel 42 ja täisealistel 103 ööpäeva.

Tabel 5. Teenuse saajad teenuse saamise kestuse järgi, 2016–2018 (aruandeaasta jooksul)

Teenuse saamise kestus (ööpäevad)	Kokku			Lapsed			Täisealised		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Kokku	965	831	980	816	703	850	149	128	130
kuni 7	391	305	459	358	288	429	33	17	30
8–30	164	121	154	142	109	127	22	12	27
31–90	197	179	148	154	136	125	43	43	23
91–180	161	169	169	136	140	148	25	29	21
üle 180	52	57	50	26	30	21	26	27	29
% -des									
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100
kuni 7	40,5	36,7	46,8	43,9	41,0	50,5	22,1	13,3	23,1
8–30	17,0	14,6	15,7	17,4	15,5	14,9	14,8	9,4	20,8
31–90	20,4	21,5	15,1	18,9	19,3	14,7	28,9	33,6	17,7
91–180	16,7	20,3	17,2	16,7	19,9	17,4	16,8	22,7	16,2
üle 180	5,4	6,9	5,1	3,2	4,3	2,5	17,4	21,1	22,3

Joonis 3. Turvakoduteenuse saajad teenuse saamise kestuse järgi, 2018

Teenuse osutajad ja rahastamine

2018. aasta lõpus osutas turvakoduteenust 13 asutust (aasta jooksul – 14). 6 asutust osutasid teenust ainult lastele ning 7 – nii lastele kui täisealistele. Teenust osutati 10 maakonnas.

Omaniku järgi kuulus 12 asutust kohaliku omavalitsuse üksustele ja 1 – Eesti erasektorile.

Kokku oli turvakodudes 2018. aasta lõpus 223 teenuskohta.

Kõige rohkem turvakodukohti oli Tallinnas – 128 (57,4% kõigist kohtadest), järgnesid Ida-Virumaa – 38 (17%), Tartumaa 20 (9%) ning Läänemaa 18 (8,1%).

Turvakoduteenuse osutamise kulud kokku olid 2018. aastal ligi 2 900 000 eurot, millest enamus, 2 800 000 eurot (98,2%) rahastasid kohalikud omavalitsused. Teenuse saajate omaosalus teenuse rahastamisel moodustas 34 600 eurot ehk 1,2%. Muude allikate kaudu rahastati teenust 17 500 euro ulatuses (0,6% teenuse kogukuludest) (tabel 6).

Võrreldes 2016. aastaga kasvasid kulutused teenusele kokku 19,6% ehk 475 900 euro võrra. Kohaliku omavalitsuse üksuste kulutused teenusele kasvasid veidi aeglasemalt – 18,9%. Kulutuste juurdekasvust moodustas see 95,3% e 453 500 eurot. Samal ajal kasvas teenuse saajate omaosalus ning teenuse rahastamine muudest allikatest.

Tabel 6. Turvakoduteenuse osutamise kulud ja rahastamine, 2016–2018 (aasta jooksul)

	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	eurot			% -des		
Kokku	2 423 125	2 638 836	2 898 977	100	100	100
Kohaliku omavalitsuse üksus	2 393 476	2 608 127	2 846 947	98,8	98,8	98,2
Teenusesaaja, tema pereliikme või eestkostja osalus (omaosalus)	16 515	23 232	34 550	0,7	0,9	1,2
Muud allikad	13 134	7 477	17 479	0,5	0,3	0,6